

Bladet

Nr 3 - 2010

Västmanlands Spelmansförbund

Ordförande har ordet:

Hej!

Nu har spelmannsommaren dragit förbi. Det finns ett stort utbud av spelmannsstämmor, och jag har bara besökt ett litet urval av dem; Möklinta, Österbybruk, Sätrabrunn, Sala, Delsbo, Sunnansjö, Bingsjö. Vissa stämmor är jättestora och andra är mindre men alla har sin charm.

Den 7 augusti åkte jag till Skansen som var sista dagen på "Århundradets spelmannsstämman". Då såg jag VM i nyckelharpa där delar av Sveriges nyckelharpselit tävlade. Lyssnade även på en konsert med guldmärkesspelmän i Seglora kyrka. Dagen avslutades med ett jättestort allspel på Sollidenscenen. På fredagen hade Josefina Paulson uppträtt på en högtidskonsert med riksspelmän på Nybrokajen, och på lördagen var det bl a en konsert med riksspelmän på Sollidenscenen där John-Erik Hammarberg uppträdde med sitt munspel. Hörde att lördagens arrangemang tyvärr drabbats av en hel del regn.

Vill även passa på att säga grattis till Folke Dahlgren och Josefin Berglund för att de tilldelades bronsmedaljer i årets Zornmärkesuppspelning!

Nu ser jag fram emot Västmanlands Spelmansförbunds 60-års firande den 9 oktober på Westerqvarn. Det kommer att bli allspel, scenframträdanden, mat, mera spel och kanske till och med lite dans. Hoppas att många har möjlighet att komma då.

Jag åker då och då till kyrkogården i Möklinta för att titta till gravarna där mina anhöriga ligger begravda. Fick nu se att det sitter små gröna skyltar vid vissa gravar där man uppmanar gravrättsinnehavarna att höra av sig. Läser även i tidningen att på de gravar som inte skötts på länge och för vilka kyrkan inte vet vem ägaren är så har man nu satt upp dessa skyltar. Om då ingen gravrättsinnehavare hör av sig inom ett år har kyrkan rätt att ta bort graven. Plötsligt fick jag syn på graven där klockarna Landin ligger begravda. Även där satt en liten grön skylt med samma uppmaning. Detta upprörde mitt sinne. Dessa två klockare som har

lämnat efter sig en sådan stor låtskatt och folkmusikaliskt kulturarv. Jag anser att denna grav är av stort kulturhistoriskt värde för Möklinta, för dagens och framtida spelmän och bör bevaras oavsett om någon anhörig hör av sig. Jag har nu försökt ta tag i saken och ringt upp Sala församling. Jag blir då hänvisad till att prata med fastighetschefen i Salapastoratet. Han säger då att jag kan skriva ett brev och tala om vad jag tycker om detta, och som han sedan kan ta med till kyrkans politiker.

Jag planerar att skriva en motivering varför jag tycker att gravstenen tillhörande klockarna Gustaf och Robert Landin ska få ligga kvar framför den södra sidan av Möklinta kyrka mellan kyrkan och klockstapeln.

Ann-Britt

Bronsmärken i Zornuppspelning!

Folke Dahlgren Västerås tilldelades bronsmärke "för skickligt och variationsrikt spel på härjedalspipa".

Josefin Berglund Uppsala tilldelades bronsmärke "för uttrycksfullt nyckelharpospel".

Stort grattis till er båda!

Västmanlands spelmansförbund inbjuder:

Höstträff - 60-årsjubiléum 9 oktober!

Välkommen till Spelmansförbundets jubileumsfest på Westerqvarn, Mölntorp, lördagen den 9 oktober 2010. För att fira att Västmanlands Spelmansförbund nu varit verksamt i 60 år ställer vi till med en fest. Du är mycket välkommen tillsammans med make, maka, vän eller väninna. Naturligtvis ska du ta med ditt instrument också.

Vi kommer att äta middag i form av en italiensk buffé med delikatesser av olika slag. Lättöl eller bordsvatten ingår. Den som önskar dryck av mer "ädel" slag får själv betala denna.

Anmälan senast 27 september

Anmäl dig/er genom att senast den 27 september betala 100 kr per person (50 kr för barn under 12 år) till Spelmansförbundets PlusGiro-konto 66 10 12-5. Ange ditt namn, din adress, antal vuxna och barn och "60 år" på inbetalningskortet.

Möjlighet till övernattninng finns på till exempel Västerkvarns Vandrarhem; boka per telefon 076-291 92 20, hemsida www.vasterkvarn.com.

För upplysningar ta kontakt med Lars Englund, telefon 021-13 53 06, e-postadress lars.englund1@comhem.se. Västmanlands Spelmansförbund bildades i augusti 1950. Därför kan vi i år fira vårt 60-årsjubiléum.

Förbundets uppgift är enligt stadgarna att väcka intresse för och bevara folklig instrumental och vokal musiktradition, i första hand vad gäller dessa kulturyttringar inom Västmanlands län.

Sedan bildandet har Spelmansförbundet genom insatser av engagerade medlemmar svarat för nedteckning och publicering av ett stort antal låtar och visor. Vidare har förbundet producerat och gett spridning åt musik i form av både LP-skivor och en CD. Genom kursverksamhet i olika former har spelmän och vissångare fått tillfälle att lära känna varandra och utöka sin repertoar och på andra sätt förkovra sig. Under senare år har ett antal ungdomar fått stifta bekantskap med vår traditionella musik.

Zornmärkesuppspelningarna 2003

År 2003 fick Västmanland för tredje gången stå värd för Zornmärkesuppspelningarna, i regi av Svenska Folkdansringen. Flera spelmän med anknytning till Västmanland har under årens lopp tillerkänts utmärkelser i samband med

dessa evenemang. De senaste två åren har Spelmansförbundet genom musikarrangemang i Sättrabrunn försökt ge fokus åt den folkliga musiken och dansen.

Nya uttryck

Från att tidigare ha varit en musikform nästan uteslutande med solister som utövare utvecklades spelmanstraditionen till att under förra seklet till stor del utövas av spelmanslag under ledning av en erfaren spelman. Nu verkar det som att — i vart fall i våra trakter — musikformen i allt större utsträckning förvaltas av mindre konstellationer som var för sig utvecklar sin egen repertoar med egna uttryck. Det borgar kanske för att traditionen inte riskerar att stagnera och likformas.

Vi fortsätter arbeta för att Västmanlands spelmän och musik ska få den uppmärksamhet de förtjänar och för att sprida intresset.

Program

Kl. 15 Alla samlas till

Allspel

Uppspel

Buskspel

Kl. 18

Jubileumsmiddag

med underhållning

guldmärkesutdelning

mera spel

och svängom

Viltstråk i Möklinta

Den 12 juni på Gammelgården i Möklinta firade Viltstråk 20-årsjubileum med en spelmansstämma. Viltstråk är Sala kulturskolas spelmanslag som leds av Nia Kuoppala. Stämman blåstes in på näverlur av Gunnar Liss.

Därefter blev det allspel under ledning av Nia. Konferencier var Ovar Kuoppala. Uppspel med olika grupper och spelmän fortsatte under stor del av eftermiddagen. Bland annat framträdde Sala kulturskolas barn och damkör. Dansgruppen Dansvilda från Kungsängen visade

upp sina danser. Ragnar Berglund och Lennart Karlsson bjöd på musik på nyckelharpa och dragspel. Delar av West-MannaFolk ledda av Carina Normansson framförde några låtar. Gunnar Liss framförde även några låtar på sin klarnett tillsammans med Carina Normansson.

Blommor och stipendium till Viltstråk!

Uppvaktningar blev det också. Nia Kuoppala fick för Viltstråks räkning ta emot blommor från Sala kulturskola och Sala musikråd som även gav ett stipendium till Viltstråk. Det kom ett duggregn på eftermiddagen men det spelades ändå både på scen och inomhus. Publiken hade säkert varit större om solen lyst den dagen. Nu lyssnade som mest 100-150 personer till musiken och sången.

På kvällen spelade Mac Olssons till dans på logen. Det var många danssugna som dök upp och logen fylldes med dansande par som dansade långt in på natten.

Ann-Britt Sommer

Spelmansstämma på Väsby Kungsgård i Sala

Som vanligt så var det spelmansstämma i Sala i början av augusti. Stämman har nu funnits i drygt 40 år. Arrangörer för stämman är Salaortens Folkdansgille. Stämman inleddes med att spelmännen tågade in spelandes Äppelbo gånglåt. Därefter fortsatte allspelet under ledning av Ann-Britt Som-

mer. Det bjöds på dansuppvisningar av Salaortens Folkdansgille och musik av flera spelmän och grupper. Några av spelmännen var bl a Gerd Iversen och Beryl Löwgren på durspel och fiol. De spelade bl a några av Beryls kompositioner. Carina Normansson och Lars Fredriksson framförde några dansanta låtar.

Buskspel pågick både ute och inne, och lite senare blev det dans på logen till spel av de besökande spelmännen.

Det var i stort sett uppehåll under dagen men när Carina skulle spela så föll dropparna. En tillskyndande åhörare kom och ställde sig bredvid henne med sitt paraply så att hon kunde avsluta sitt framträdande.

Ann-Britt Sommer

Vackert väder på årets Bingsjöstämman!

Och knott! Massor av knott, särskilt på tisdagkvällen, vilket fick ordförande i huka under tältduken. Men inte alltför dyster ändå!

Onsdagkvällen bjöd på vackert väder, massor med personer och personligheter, festivalstämning. Ett gott minne.

Folkmusik på brunnen, 17 - 18 juli

Festivalgeneral Kjell Wahlberg öppnar folkmusikfesten från scenen. På brunnsgränden sitter åhörare och fikagäster och njuter av musik och atmosfär.

Upprest från Nederländerna till Sättra Brunn, Els Doekes, blåser in lördagen på horn. Els Doekes har ett stort intresse för vår folkmusik och har bl.a. erhållit Zornmärket i brons på spilåpipa.

Viltstråk framträder med ungdomlig inspiration!

Ragnar Berglund, nyckelharpspelman från Möklinta, bjöd på traditionsrikt spel.

I kyrkan bjuder Mats Berglund trio på en sprudlande konsert med Värmländs musik, i kombination av teknik, spelmansglädje och drivna arr.

Framåt kvällen blir det dans, med full fart till olika konstellationer av musikanter. Dansarna stortrivs och Mats Berglund trio bjuder på finnskogspols så det ryker.

Från Delsbotrakten deltar vissångerskorna Liss Ingela Larsson och Gun Eriksson, tillsammans med Majja Neverland, Karbenning.

Aders kapell, med Mats Wikman, Ronny Landstedt, Ingela Ader och Lisa Rosell, underhöll med svängiga polskor.

Spelmansstämman på söndagen 18 juli!

På söndagen var det dags för spelmansstämma. Scenen blev bräddfull av musikanter som samlades till allspel. Axel Inges brudmarsch, Spikens vals, Jubileumslåten av Sören Hellstrand. Dessa och andra framfördes med stor energi och spelglädje.

Kl. 14 bjöds det på konsert i kyrkan, med Colbjörn Lindberg och Carina Normansson. En musikalisk resa tillsammans med Robert Landin, klockare i Möklinta, och skalden Nils Ferlin. En konsert med inlevelsefylld musik nära publiken.

Aros spelmän i lyhört spel.

Mia och Lelle från Häggebacken, Västerfärnebo, tillsammans med spelkompis på ukelele.

Gunnar Liss, Sala, riksspelman på klarinett, hade denna söndag satt sig på sadeln för att cykla till stämman i Sättra Brunn.

John-Erik Hammarberg, likaså ärörrik riksspelman, medverkade i stämman med låtar efter Lapp-Nils.

John-Erik: Medaljör i LappNilstraditionen!

Årets LappNilsmedaljör blev munspelaren **John-Erik Hammarberg** som överraskad tog emot medaljen vid stämman i Ede, Offerdal. Motiveringen lyder:

John-Erik Hammarberg från Alsens socken i västra Jämtland är riksspelman på munspel. Läromästare har framförallt varit farbrodern Pelle Hammarberg. Längre tillbaka i traditionskedjan finns också fiolspelmannen och vallonsmeden Carl Hammarberg som var Lapp-Nilselev.

Det John-Erik Hammarberg förmedlar är alltigenom äkta: äkta personligt och äkta jämtländskt!

Genom sin stora musikaliska begåvning har han med sina framträdanden och kurser under många år förmedlat den

jämtländska folk-musiktraditionen, gjort den känd och uppskattad över hela Sverige.

Jämtland/Härjedalens spelmansförbund vill genom att tilldela John-Erik Hammarberg 2010 års Lapp-

Nilsmedalj visa sin uppskattning för en lång och betydelsefull kulturgärning.

Vännerna i Västmanlands spelmansförbund sänder ett stort grattis till dig John-Erik!

Kalendarium

Folkligt värre inleddes torsdag 2 september på Waldorfskolan, Regattagatan 39 i Västerås.

Folkligt värre resten av hösten: 7 oktober, 4 november och 2 december. Boka in datumen redan nu!

Gycklargruppen Trix tjuvstartar Kulturnatten - Fredag 17 september. Mer info: <http://www.gycklarna.com/>

Kulturnatt 2010

Lördag 18 september, hela Västerås. Fri entré.

Strängt taget spelar på konserthuset.

På Sigurdsgatan 25, Lilla Village, spelar WestMannaFolk, Rävspel och Trolska med flera.

Mer info: <http://www1.vasteras.se/kulturnatt/program.asp>

Lördag 2 oktober kl. 15: Nordan med Västerås sinfonietta med Lena Willemark, Ale Möller och Rafael Sida.

Lördag 9 oktober kl. 15: Hösträff och spelmansförbundets 60-årsjubileum.

Folkmusikpub - Fredag 22 oktober på lilla Village, Sigurdsgatan 25 i Västerås: 19 Konsert med WestMannaFolk; Efteråt spel till dans.

Lördag 23 oktober: Oktoberstämman, konserthus.

Där spelar bl.a. gruppen Harpya, med fr.v. Kerstin Andersson, Josefin Berglund och Frida Andersson.

Carina Normanson framträder med lyhört spel. Även WestMannaFolk medverkar.

Insänt till Bladet angående Folkmusik på Brunnen

Vill ge uttryck för några tankar som dyker upp så här direkt efter musik på brunnen. En skön känsla som kanske bara musiken kan framkalla fyller både kropp och sinne. Man känner en STOR tacksamhet till alla människor som gjort det möjligt att få vara med om detta evenemang. Ni ska veta att vi deltagare upplever stämman på många sätt. T.ex. vi träffas inte så ofta vi spelmän från norra och södra länsdelen. Visst det är vårt eget fel men det här ger oss ett osökt tillfälle att träffas och spela tillsammans.

Så fortsatt snälla ni, detta är en kulturgärning och den behövs i vårt folkmusikfattiga landskap. Vi har så många möjligheter att konsumera musik men det är alltför sällan det är rätt sorts musik.

Jag sänder ett stort tack och ett helt fång rosor till arrangörerna av årets musik på brunnen.

Hälsningar Bosse Eriksson.

Västmanlands Spelmansförbund www.vsf.u.se

Ordförande Ann - Britt Sommer 0224 - 192 14

V. ordförande Per Torelli 021 - 35 88 69

Kassör Lars Englund 021 - 13 53 06

Sekreterare Mats Hellstrand 0223-612 49

Ledamot Olof Westin 0223-611 06

Suppleant Kjell Wahlberg 021 - 18 55 13

Suppleant Bo Eriksson

Låtkommitté

Ann-Britt Sommer, Majja Neverland, Carina Normansson
Suppleant: Linda Jansson

Bladet

Redaktör: Mats Hellstrand,
e-post: mats.hellstrand@telia.com

Ansvarig utgivare : Ann-Britt Sommer

Artiklar, tips, debattinlägg, uppgifter till kalendariet, ja överhuvudtaget allt som rör oss spelmän tas tacksamt emot.

Nästa nr: Manusstopp 28 nov., utgivningsdag 13 dec..

Webredaktör Eva Elmstedt Frisk

Evas e-post är: evafrisk@telia.com